

**BAZI YATIRIM VE HİZMETLERİN YAP-IŞLET-DEVRET
MODELİ ÇERÇEVESİNDE YAPTIRILMASI
HAKKINDA KANUN**

Kanun Numarası : 3996
Kabul Tarihi : 8/6/1994
Yayımlandığı Resmî Gazete : Tarih : 13/6/1994 **Sayı** : 21959
Yayımlandığı Düstur : Tertip : 5 **Cilt** : 33

Amaç¹

Madde 1 – Bu Kanunun amacı kamu kurum ve kuruluşlarınca (kamu iktisadi teşebbüsleri dahil) ifa edilen, ileri teknoloji veya yüksek maddi kaynak gerektiren bazı yatırım ve hizmetlerin, yap-işlet-devret modeli çerçevesinde yaptırılmasını sağlamaktır.

Kapsam²³⁴

Madde 2 – (Değişik birinci fıkra: 24/11/1994 - 4047/1 md.) Bu Kanun, köprü, tünel, baraj, sulama, içme ve kullanma suyu, arıtma tesisi, kanalizasyon, haberleşme, kongre merkezi, kültür ve turizm yatırımları, ticari bina ve tesisler, spor tesisleri, yurtlar, tema parklar, balıkçı barınakları, silo ve depo tesisleri, jeotermal ve atık ısıya dayalı tesisler ve ısıtma sistemleri elektrik üretim, iletim, dağıtım ve ticareti maden ve işletmeleri, fabrika ve benzeri tesisler, çevre kirliliğini önleyici yatırımlar, otoyol, trafiği yoğun karayolu, demiryolu ve raylı sistemler, gar

¹ 9/5/2008 tarihli ve 5762 sayılı Kanunun 1 inci maddesiyle; bu maddede yer alan "ileri teknoloji ve yüksek maddi kaynak" ibaresi "ileri teknoloji veya yüksek maddi kaynak" olarak değiştirilmiş, aynı Kanunun 2 nci maddesiyle 2 nci maddede yer alan "otoyol" ibaresinden sonra gelmek üzere "trafiği yoğun karayolu," ibaresi "demiryolu" ibaresinden sonra gelmek üzere "gar kompleksi, lojistik merkezi," ibaresi eklenmiş; "hava limanları" ibaresi "hava alanları ve limanları" olarak değiştirilmiş ve bu ibareden sonra gelmek üzere ", yük ve/veya yolcu ve yat limanları ile kompleksleri, sınır kapıları, milli park (özel kanunu olan hariç), tabiat parkı, tabiatı koruma alanı ve yaban hayatı koruma ve geliştirme sahalarında planlarda öngörülen yapı ve tesisleri, toptancı halleri" ibaresi eklenmiştir.

² 9/5/2008 tarihli ve 5762 sayılı Kanunun 2 nci maddesiyle bu maddede yer alan "otoyol" ibaresinden sonra gelmek üzere "trafiği yoğun karayolu," ibaresi "demiryolu" ibaresinden sonra gelmek üzere "gar kompleksi, lojistik merkezi," ibaresi eklenmiş; "hava limanları" ibaresi "hava alanları ve limanları" olarak değiştirilmiş ve bu ibareden sonra gelmek üzere ", yük ve/veya yolcu ve yat limanları ile kompleksleri, sınır kapıları, milli park (özel kanunu olan hariç), tabiat parkı, tabiatı koruma alanı ve yaban hayatı koruma ve geliştirme sahalarında planlarda öngörülen yapı ve tesisleri, toptancı halleri" ibaresi eklenmiştir.

³ 3/4/2013 tarihli ve 6456 sayılı Kanunun 26 ncı maddesiyle, bu maddenin birinci fıkrasında yer alan "haberleşme," ibaresinden sonra gelmek üzere "kongre merkezi, kültür ve turizm yatırımları, ticari bina ve tesisler, spor tesisleri, yurtlar, tema parklar, balıkçı barınakları, silo ve depo tesisleri, jeotermal ve atık ısıya dayalı tesisler ve ısıtma sistemleri" ibaresi, "demiryolu" ibaresinden sonra gelmek üzere "ve raylı sistemler" ibaresi, "gar kompleksi" ibaresinden sonra gelmek üzere "ve istasyonları, teleferik ve telesiyej tesisleri" ibaresi, "sınır kapıları" ibaresinden sonra gelmek üzere "ve gümrük tesisleri" ibaresi eklenmiştir.

⁴ 26/7/2018 tarihli ve 7146 sayılı Kanunun 9 uncu maddesiyle: bu maddenin birinci fıkrasında yer alan "yük ve/veya yolcu ve yat limanları ile kompleksleri," ibaresinden sonra gelmek üzere "Kanal İstanbul ve benzeri su yolu projeleri," ibaresi eklenmiştir.

kompleksi ve istasyonları, teleferik ve telesiyej tesisleri, lojistik merkezi, yeraltı ve yerüstü otoparkı ve sivil kullanıma yönelik deniz ve hava alanları ve limanları , yük ve/veya yolcu ve yat limanları ile kompleksleri, Kanal İstanbul ve benzeri su yolu projeleri, sınır kapıları ve gümrük tesisleri, milli park (özel kanunu olan hariç), tabiat parkı, tabiatı koruma alanı ve yaban hayatı koruma ve geliştirme sahalarında planlarda öngörülen yapı ve tesisleri, toptancı halleri ve benzeri yatırım ve hizmetlerin yaptırılması, işletilmesi ve devredilmesi konularında, yap-işlet-devret modeli çerçevesinde sermaye şirketlerinin veya yabancı şirketlerin görevlendirilmesine ilişkin usul ve esasları kapsar.⁵

Birinci fıkrada öngörülen yatırım ve hizmetlerin bu Kanuna göre sermaye şirketleri veya yabancı şirketler eli ile gerçekleştirilmesi bu yatırım ve hizmetlerin, ilgili kamu ve kuruluşları (kamu iktisadi teşebbüsleri dahil) tarafından görülmesine ilişkin kanunların istisnasını teşkil eder.

Tanımlar⁶⁷

Madde 3 – Bu Kanunda geçen;

a) Yap-işlet-Devret Modeli: İleri teknoloji veya yüksek maddi kaynak ihtiyacı duyulan projelerin gerçekleştirilmesinde kullanılmak üzere geliştirilen özel bir finansman modeli olup, yatırım bedelinin (elde edilecek kar dahil) sermaye şirketine veya yabancı şirkete, şirketin işletme süresi içerisinde ürettiği mal veya hizmetin idare veya hizmetten yararlananlarca satın alınması suretiyle ödenmesini,

b) Sermaye Şirketi: Türkiye Cumhuriyeti Kanunlarına göre kurulmuş veya kurulacak olan ve gerektiğinde kamu kurum ve kuruluşlarının da (kamu iktisadi teşebbüsleri dahil) ortak olduğu ve bu Kanunun 4 üncü maddesinde belirtilen Cumhurbaşkanı kararında öngörülen şartları taşıyan anonim şirketi,

c) Yabancı Şirket: 6224 sayılı Yabancı Sermayeyi Teşvik Kanunu hükümleri uyarınca Türkiye’de faaliyette bulunmasına izin verilen kuruluşu,

d) İdare: Yüksek Planlama Kurulunca bu Kanunda öngörülen yatırım ve hizmetleri yap-işlet-devret modeli çerçevesinde yaptırmak üzere sermaye şirketi veya yabancı şirket ile sözleşme yapmaya yetkili kılınan ve hizmetin asli sahibi olan kurum ve kuruluşlarını (kamu iktisadi teşebbüsleri ve fonları dahil),

e) **(Ek: 9/5/2008-5762/3 md.)** Katkı Payı: Görevli şirketin ürettiği mal veya hizmetin bedeli, mal veya hizmetten yararlananlar tarafından tamamen veya kısmen ödenmesi mümkün olmayan yatırımlarla ilgili yapılacak görevlendirmelerde, mal veya hizmetten yararlananların tüketim veya kullanım miktarları da dikkate alınarak belirlenen ve idare tarafından görevli

⁵ 20/12/1999 tarihli ve 4493 sayılı Kanunun 1 inci maddesiyle, bu fıkrasında yer alan “haberleşme” ibaresinden sonra gelmek üzere “elektrik üretim, iletim, dağıtım ve ticareti” ibaresi eklenmiştir.

⁶ 9/5/2008 tarihli ve 5762 sayılı Kanunun 3 üncü maddesiyle, bu maddenin (a) bendinde yer alan “İleri teknoloji ve yüksek maddi kaynak” ibaresi “İleri teknoloji veya yüksek maddi kaynak” olarak değiştirilmiş ve metne işlenmiştir.

⁷ 2/7/2018 tarihli ve 700 sayılı KHK’nin 118 inci maddesiyle, bu maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde yer alan “Bakanlar Kurulu” ibaresi “Cumhurbaşkanı” şeklinde değiştirilmiştir.

şirkete tamamen veya kısmen yapılan ödemeyi,
ifade eder.

Yetki

Madde 4 – Bu Kanunun 2 nci maddesinde öngörülen yatırım ve hizmetlerin yap-işlet-devret modeli çerçevesinde sermaye şirketleri veya yabancı şirketler eli ile gerçekleştirilmesindeki usul ve esaslar; bu şirketlerde aranılacak özellikler, sözleşmelerin kapsamı, yatırım sonucu oluşacak mal ve hizmetlerin ücretinin belirlenmesine uygulanacak kriterler ve konuya ilişkin diğer ilkelere yer verilmek suretiyle Cumhurbaşkanınca yürürlüğe konulur.⁸⁹

(Mülga ikinci fıkra: 13/2/2011-6111/131 md.)

(Ek fıkra: 13/2/2011-6111/131 md.) Bu Kanunda öngörülen yatırım ve hizmetleri yap-işlet-devret modeline göre yaptırmak isteyen idare, projeye ilişkin ön yapılabilirlik etüdüyle Yüksek Planlama Kuruluna müracaat eder ve Yüksek Planlama Kurulu tarafından söz konusu yatırım ve hizmetleri gerçekleştirmek için yetkilendirilebilir.

(Ek fıkra: 13/2/2011-6111/131 md.) Bu Kanun kapsamında yap-işlet-devret modeli çerçevesinde gerçekleştirilecek yatırım ve hizmetlere ilişkin uygulama sözleşmeleri; yetkili idarelerin bağlı, ilgili veya ilişkili olduğu Bakanın onayı alınarak sermaye şirketi veya yabancı şirket ile imzalanır.

Sözleşme

Madde 5 – (Değişik: 20/12/1999 – 4493/2 md.) Yüksek Planlama Kurulunca belirlenen idare ile sermaye şirketi veya yabancı şirket arasında yapılacak sözleşme, özel hukuk hükümlerine tabidir.

Sorumluluk ve Tazminat

Madde 6 – Yatırım ve/veya hizmetin belirlenen süre içerisinde projelendirilmesi, finansmanı, kurulması ve işletilmesinden sermaye şirketi veya yabancı şirket sorumludur. Bu şirketlerin sözleşmede öngörülen yükümlülüklerini yerine getirmemesi halinde idarenin uğrayacağı zararın tazminine ilişkin hükümler sözleşmede yer alır.

(Ek fıkra: 9/5/2008-5762/5 md.) Sözleşmelerde, idare tarafından yapılacak ödemelerin gecikmesi halinde, uygulanacak gecikme faizine ilişkin hükümlere de yer verilebilir.

Süre

Madde 7 – Yapılacak sözleşmelerde sermaye şirketinin veya yabancı şirketin yapım

⁸ 2/7/2018 tarihli ve 700 sayılı KHK'nin 118 inci maddesiyle, bu maddenin birinci fıkrasında yer alan "Maliye, Bayındırlık ve İskan, Ulaştırma, Enerji ve Tabii Kaynaklar bakanlıkları, Devlet Planlama Teşkilatı müsteşarlığı, Hazine müsteşarlığı ve Dış Ticaret müsteşarlığınca müştereken hazırlanarak Bakanlar Kurulu Kararı ile" ibaresi "Cumhurbaşkanınca" şeklinde değiştirilmiştir.

⁹ Bu fıkra söz konusu Uygulama usul ve esaslarına ilişkin olarak, 6/8/1994 tarih ve 94/5907 sayılı Bakanlar Kurulu Kararına bakınız. (R.G.1.10.1994 – 22068)

ve işletmesini üstleneceği yatırım ve hizmetin süresinin belirlenmesinde yatırım bedelinin (elde edilecek kar dahil) ve yatırım için sağlanan kredilerin geri ödeme süresi ile projenin mahiyeti, sermayenin miktarı ve işletme esasları dikkate alınır. Sözleşmelerin süresi 49 yıldan fazla olamaz.

Ücret¹⁰

Madde 8 – Bu Kanuna göre yap-işlet-devret modeli ile gerçekleştirilecek yatırım sonucu üretilen mal ve/veya hizmetlerin karşılığı olarak ödenecek ücretler veya katkı payları, 4 üncü maddeye göre Cumhurbaşkanı kararıyla yürürlüğe konulacak usul ve esaslar uyarınca gerekli görülen hallerde idarenin bağlı veya ilgili bulunduğu bakan tarafından belirlenir.¹¹

(Ek fıkra: 9/5/2008-5762/6 md.) Merkezi yönetim bütçesi kapsamındaki kamu idareleri tarafından sözleşmeye bağlanan katkı paylarının karşılığı, ilgili idarelerin yılı bütçelerine ödenek olarak konulur. Bu fıkra kapsamında bir yılda sözleşmeye bağlanacak katkı payı ödemeli yatırımların toplamı, ilgili yıl merkezi yönetim bütçesinin sermaye giderleri toplamının yüzde ellisini geçemez. İlgili yıl bütçelerinden ödenecek katkı paylarının toplamı ise yılı merkezi yönetim bütçesinin sermaye giderleri toplamının yüzde yirmisini geçemez. Cumhurbaşkanı söz konusu oranları iki katına kadar artırmaya veya sıfıra kadar indirmeye yetkilidir. **(Değişik cümle: 13/2/2011-6111/132 md.)** Bu fıkranın uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Cumhurbaşkanı kararı ile belirlenir.

(Ek fıkra: 13/2/2011-6111/132 md.) Görevli şirketçe üretilen mal ve hizmetler için idare tarafından talep garantisi verilebilir. Ancak, talep garantisi verilmesi öngörülen sözleşmelerde, garanti edilen mal ve hizmet düzeyinin üzerinde talep gerçekleşmesi durumunda hasılat paylaşımının ne şekilde yapılacağı hususu düzenlenir.

(Ek fıkra: 9/5/2008-5762/6 md.) Yatırım bedelinin idare veya hizmetten yararlananlarca ödenmesinin mümkün olduğu Yap-İşlet-Devret projelerinde, sözleşme tarafı merkezi yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin, işletme süresi içinde taahhüt ettikleri garanti kapsamında doğabilecek ödeme yükümlülükleri bu maddenin ikinci fıkrasında belirtilen sınırlamalara tabi olmadan idare bütçelerinden ödenir.¹²

(Ek fıkra: 9/5/2008-5762/6 md.) Ücretle ilgili düzenlemeler katkı payı hakkında da uygulanır. Mal veya hizmet türleri veya bunların tüketim veya kullanım miktarları ya da kalite, güvenlik ve diğer değerlendirme kriterleri itibarıyla farklı ücretler uygulanabilir. Ücretler, tüketim veya kullanım miktarlarının alt ve üst sınırlarına göre aralıklar itibarıyla topluca belirlenebilir.

¹⁰ 2/7/2018 tarihli ve 700 sayılı KHK'nin 118 inci maddesiyle, bu maddenin birinci ve ikinci fıkralarında yer alan "Bakanlar Kurulu" ibareleri "Cumhurbaşkanı" şeklinde değiştirilmiştir.

¹¹ 9/5/2008 tarihli ve 5762 sayılı Kanunun 6 ncı maddesiyle; bu fıkra da yer alan "ücretler" ibaresinden sonra gelmek üzere "veya katkı payları," ibaresi eklenmiştir.

¹² 31/3/2012 tarihli ve 6288 sayılı Kanunun 2 nci maddesiyle, bu fıkra da yer alan "genel bütçeli idarelerin" ibaresi "merkezi yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin" şeklinde değiştirilmiştir.

Devir

Madde 9 – Bu Kanuna göre sermaye şirketi veya yabancı şirket tarafından yapılan yatırım ve hizmetler, sözleşmenin sona ermesi ile birlikte her türlü borç ve taahhütlerden ari, bakımlı, çalışır ve kullanılabilir durumda bedelsiz olarak kendiliğinden idareye geçer.

Kamulaştırma

Madde 10 – Bu Kanunda öngörülen yatırım ve hizmetler için gerekli kamulaştırma işlemleri idare tarafından 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu hükümlerine göre yapılır. Kamulaştırılan taşınmazın mülkiyeti idareye aittir. Kamulaştırma bedelinin tamamen veya kısmen sermaye şirketi veya yabancı şirketçe ödenmesi hususu idare ile bu şirketler arasında yapılacak sözleşmelerde hükme bağlanabilir.

Garantiler

Madde 11 – (Değişik: 30/08/1996 – 4180/1 md.)

(...)¹³ yap-işlet-devret modeli çerçevesindeki yatırım projeleri için idare adına sermaye şirketleri ya da yabancı şirketlere, kamu kurum ve kuruluşları ile bağlı ortaklıklarının ve mahalli idarelerin satın alacakları mal ve hizmet bedelleri ile kamu kuruluşlarınca, bu şirketlere taahhüt edilmiş üretim girdilerinin temin edilememesi halinde ilgili sözleşme çerçevesinde ortaya çıkabilecek ödeme yükümlülükleri için garanti vermeye, sözleşme hükümleri gereği malî yükümlülük altına giren kamu kurum ve kuruluşları ile fonlar lehine garanti vermeye, gerektiğinde, proje ile ilgili anlaşmalardaki koşullar çerçevesinde köprü krediler sağlanmasına veya sağlanacak bu krediler için geri ödeme garantisi vermeye ve yap-işlet-devret modeline dayanan tesisin ve/veya şirket hisselerinin söz konusu projelere ilişkin anlaşmalardaki koşullara uygun olarak satın alınması halinde de dış kredi borçlarını yüklenecek kamu kurum ve kuruluşları ile bağlı ortaklıklarının ve mahalli idarelerin lehine, finansör kuruluşlara garanti vermeye ve garanti koşullarını belirlemeye Cumhurbaşkanlığı yetkilidir.¹⁴¹⁵

Kredi Üstlenimi

Madde 11/A – (Ek: 31/3/2012-6288/3 md.; Değişik: 21/2/2013-6428/15 md.)

Görevli şirket ile yapılacak sözleşmede, sözleşmenin feshedilerek yatırım ve hizmetin süresinden önce ilgili idare tarafından devralınması hükmünün bulunması hâlinde, yatırım ve

¹³ Bu arada yer alan; “Bu Kanunun 4 üncü maddesine istinaden yürürlüğe konulan Bakanlar Kurulu Kararında belirlenen esas ve usuller uyarınca aktedilen sözleşmeler gereği” hükmü, Anayasa Mahkemesinin 26/3/1997 tarih ve E.: 1996/63, K.: 1997/40 sayılı kararı ile iptal edilmiştir.

¹⁴ 21/4/2005 tarihli ve 5335 sayılı Kanunun 28 inci maddesiyle, bu maddede yer alan; “bu çerçevede malî yükümlülük altına giren fonlar lehine garanti vermeye” ibaresi, “sözleşme hükümleri gereği malî yükümlülük altına giren kamu kurum ve kuruluşları ile fonlar lehine garanti vermeye” şeklinde ve aynı maddenin sonunda yer alan “Hazine Müsteşarlığının bağlı olduğu bakan yetkilidir.” İbaresini, “Hazine Müsteşarlığının görüşü ve bağlı olduğu Bakanın teklifi üzerine Bakanlar Kurulu yetkilidir.” şeklinde değiştirilmiştir.

¹⁵ 2/7/2018 tarihli ve 700 sayılı KHK’nin 118 inci maddesiyle, bu fıkra da yer alan “Hazine Müsteşarlığının görüşü ve bağlı olduğu Bakanın teklifi üzerine Bakanlar Kurulu” ibaresi “Cumhurbaşkanlığı” şeklinde değiştirilmiştir.

hizmetlerin gerçekleştirilmiş kısmına tekabül eden yurt dışından sağlanan finansmanın ve varsa bu finansmanın teminine yönelik türev ürünlerden kaynaklananlar da dâhil olmak üzere mali yükümlülüklerin idare tarafından üstlenilmesine, gerçekleştirilmemiş yatırım ve hizmetlere ilişkin kısmının ise idarenin talebine bağlı olarak kullanılabileceğine ilişkin hükümlere yer verilebilir.

Genel bütçe dışındaki kamu kurum ve kuruluşları ile bağlı ortaklıklar ve mahalli idareler tarafından gerçekleştirilen yatırım ve hizmetlere yönelik sözleşmelerde sözleşmelerin süresinden önce feshedilerek tesisin ilgili idareler tarafından devralınmasının öngörülmesi hâlinde, yatırım ve hizmetlerin finansmanı amacıyla temin edilen yurt dışından sağlanan finansmanı ve varsa bu finansmanın teminine yönelik türev ürünlerden kaynaklananlar da dâhil olmak üzere mali yükümlülükleri üstlenmeye söz konusu idare yetkilidir. Bu idarenin, özel bütçe kapsamında olması hâlinde bu yükümlülüklerin ilgili idarenin bağlı olduğu Bakanlığın teklifi üzerine ilgili idare tarafından üstlenilmesine karar vermeye, üstlenime konu mali yükümlülüklerin kapsam, unsur ve ödeme koşullarını belirlemeye ve teyit edilmesine ilişkin usul ve esasları düzenlemeye Cumhurbaşkanı yetkilidir.¹⁶

Özel bütçeli kamu idareleri tarafından imzalanacak borç üstlenim anlaşmaları anlaşmada daha sonraki bir tarih kararlaştırılmadıysa imzalandıkları tarih itibarıyla yürürlüğe girer.

Hazine Müsteşarlığınca borç üstlenimi 28/3/2002 tarihli ve 4749 sayılı Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanunun 8/A maddesi çerçevesinde yürütülür.

Muafiyetler

Madde 12 – 2 nci maddede belirtilen konularda ve yap-işlet-devret modeli çerçevesinde idare ile sermaye şirketi veya yabancı şirketin yapacağı bütün iş ve işlemler 1.7.1964 tarihli ve 488 sayılı Kanuna göre alınan damga vergisi ile 2.7.1964 tarihli ve 492 sayılı Kanun uyarınca alınan harçlardan muaftır.

(Ek fıkra: 13/2/2011-6111/133 md.) Yap-işlet-devret modeli ile yapılacak projelerde ilgili idaresince 4/1/2002 tarihli ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanununa tabi olunmadan yapım ve işletme sürelerinde müşavirlik hizmet alımı yapılabilir. Söz konusu hizmet alımına ilişkin esas ve usuller ilgili bakanlıklar tarafından belirlenir.

Saklı Tutulan Kanun Hükümleri

Madde 13 – 4.12.1984 tarihli ve 3096 sayılı, 28.5.1988 tarihli ve 3465 sayılı Kanunların hükümleri saklıdır.

(Ek: 24/11/1994 – 4047/2 md.) Ancak, ilgili idarenin isteği halinde 3096 ve 3465 sayılı Kanunlara tabi işler de 5, 11, 12 ve 14 üncü madde hükümlerinden yararlanır.

¹⁶ 2/7/2018 tarihli ve 700 sayılı KHK'nin 118 inci maddesiyle, bu fıkra da yer alan "Bakanlar Kurulu" ibaresi "Cumhurbaşkanı" şeklinde değiştirilmiştir.

Uygulanmayacak Kanun Hükümleri

Madde 14 – 4 üncü maddede belirtilen Cumhurbaşkanı Kararına göre gerçekleştirilecek yatırımlar 8.9.1983 tarihli ve 2886 sayılı Devlet İhale Kanununa tabi değildir. (İkinci cümle iptal: Ana. Mah.’nin 28/6/1995 tarih ve E.1994/71 ve K.1995/23 sayılı kararıyla.)¹⁷

Ek Madde 1- (Ek : 13/2/2011-6111/134 md.)

Bu Kanun kapsamında gerçekleştirilecek yatırım ve hizmetlerle ilgili olmak üzere görevli şirketin kullanımına bırakılacak olan mülkiyeti kamu kurum veya kuruluşlarına (kamu iktisadi teşebbüsleri dâhil) ve Hazineye ait taşınmazlar ile bedeli idare tarafından ödenmek suretiyle kamulaştırılarak tapuda idare veya Hazine adına tescil ya da tapudan terkin edilen taşınmazlar ve Devletin hüküm ve tasarrufu altında bulunan diğer yerler için kullanım bedeli ve hasılat payı alınmaz.

Ek Madde 2 – (Ek: 3/4/2013-6456/27 md.)

Kültür ve Turizm Bakanlığı, Yassıda ve Sivriada’da bu Kanun kapsamında, 4 üncü maddenin üçüncü fıkrasındaki düzenlemeye tabi olmaksızın, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarına veya üst kuruluşlarına doğrudan sözleşme yapma suretiyle kültürel ve turizm amaçlı yatırım ve hizmetler yaptırabilir.

Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları veya üst kuruluşları, bu madde kapsamındaki yatırım ve hizmetleri kendileri yapabileceği gibi başka şirketler vasıtasıyla da yapabilirler. Bu şirketlerin daha önce yap-işlet-devret projesi üstlenmiş olması bu madde kapsamında yeni bir proje yüklenilmesine engel değildir.

(İptal fıkra: Anayasa Mahkemesinin 16/2/2023 tarihli ve E.:2023/1; K.:2023/33 sayılı kararı ile)

Ek Madde 3- (Ek:10/6/2022-7410/12 md.)

Mahalli idarelerin çevre kirliliğini önleyici yatırımlar kapsamında arıtma, geri kazanım; arıtma çamuru işleme ve bertarafı; sıfır atık yönetimi kapsamında atıkların toplama, taşıma hizmetleri, atık işleme, geri kazanım ve bertaraf tesisleri ile mapa ve şamandıraların özel sektör eliyle ve özel hukuka tabi 10 yıldan uzun süreli sözleşmelerle yap-işlet-devret modeliyle gerçekleştirilmesi ile bu maddede belirtilen kamu yatırım ve tesislerinden hâlihazırda mevcut bulunanların idamesi, bakımı ve onarımı, yenilenmesi, kapasitesinin artırılması ile modernize edilmesi suretiyle ilave yatırımlarının yaptırılarak işletilmesi, niteliğine göre görevli şirket veya mahalli idarece dönemsel olarak ödenecek işletme hizmet bedeli karşılığında işlet devret modeliyle gerçekleştirilmesi halinde, iş ve işlemler bu Kanundaki usul ve esaslar çerçevesinde yürütülür.

Mahalli idarelerin birinci fıkra kapsamındaki toplam yatırım tutarı ve/veya toplam işletme hizmet bedeli 100.000.000 Türk lirasının altındaki projelerine ilişkin ihale ve sözleşme işlemleri için bu Kanunun 4 üncü maddesi kapsamında yetkilendirme kararı

¹⁷ 2/7/2018 tarihli ve 700 sayılı KHK’nin 118 inci maddesiyle, bu fıkra da yer alan “Bakanlar Kurulu” ibaresi “Cumhurbaşkanı” şeklinde değiştirilmiştir.

aranmaz. Bu değerin altında kalmak amacıyla projeler bölünemez. Söz konusu projeler, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığınca onaylandıktan sonra ihale işlemlerine başlanabilir. Bu tutar her yıl bir önceki yıla ilişkin olarak 4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanununun mükerrer 298 inci maddesi hükümleri uyarınca tespit ve ilan edilen yeniden değerleme oranında artırılarak uygulanır. Mahalli idarelere bağlı kuruluşlar, bu madde kapsamındaki projelerini bağlı oldukları mahalli idare üzerinden gerçekleştirirler.

Mahalli idarelerin birinci fıkra kapsamında yap-işlet-devret ve işlet devret modeliyle gerçekleştireceği projeleri ile ilgili yetkilendirme talepleri; yer seçimi ve uygunluğunu da içeren ön yapılabilirlik etüdü, ön proje veya kesin proje, idari şartname ile sözleşme taslağından oluşan proje dokümanlarıyla birlikte Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından teknik olarak değerlendirildikten sonra yetkilendirme kararı için iletilir.

Görevli şirket, bu maddedeki yatırım ve hizmetlerin tamamlayıcısı veya ilgili olabilecek ticari hizmetleri ve yatırımları, üstlendiği yükümlölükleri yerine getirmesine engel olmayacak şekilde, ihale dokümanında yer alması kaydıyla ve ilgili idarenin onayını almak suretiyle ve söz konusu faaliyetlerden elde edilecek gelirin, taraflarca anlaşılabacak oranlarda paylaşılması şartıyla yapılabilir. Bu faaliyetler dolayısıyla elde edilecek gelir; ön yapılabilirlik etüdünde projeye etkisi öngörölerek ihale dokümanında yer alması kaydıyla ve ön yapılabilirlik etüdüne uygun olarak şartname ve sözleşmede düzenlenecek esaslar çerçevesinde görevli şirket ile mahalli idare arasında paylaşılır.

Proje sahibi mahalli idareler; proje konusuna, niteliğine ve özelliğine göre toplanan gelirlerden, uygulama sözleşmesinde belirlenen ödeme miktarına karşılık gelen miktarı, Blokajlı Banka Proje Hesabına aktarır. Uygulama sözleşmesindeki ödemeye ilişkin düzenlemeler çerçevesinde Blokajlı Banka Proje Hesabından yalnızca proje kapsamında yapılacak ödemelere ve aktarımlara izin verilir.

Görevli şirketin görevini sözleşmedeki şartlara uygun olarak yerine getirmemesi veya sözleşmede belirlenecek diğer hizmet kusuru hallerinde mahalli idarece yapılacak ödeme kesintileri hariç olmak üzere, mahalli idarenin söz konusu aktarım ve ödemelerini Blokajlı Banka Proje Hesabından yerine getirmemesi durumunda, görevli şirketin usul ve esasları sözleşmede düzenlenecek başvurusu üzerine mahalli idare tarafından ödenmesi gereken tutar, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığının talebi üzerine, ilgili mahalli idarelerin 2/7/2008 tarihli ve 5779 sayılı İl Özel İdarelerine ve Belediyelere Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden Pay Verilmesi Hakkında Kanun gereğince genel bütçe vergi gelirlerinden aktarılan paylarından, aynı Kanunun 7 nci maddesinin dördüncü fıkrasında belirtilen kesintilerden sonra kalan kısımdan, ilgisine göre Hazine ve Maliye Bakanlığı veya İller Bankası tarafından kesinti yapılarak Blokajlı Banka Proje Hesabına takip eden ayın sonuna kadar aktarılır. Aktarılabacak bu tutar, kesintiler düşöldükten sonra ilgili mahalli idareye gönderilecek tutarın %10'unu aşamaz.

Bu madde kapsamında gerçekleştirilecek tesisler için 30 yıldan az süreli olarak tesis edilecek üst hakları da bağımsız ve sürekli nitelikte kabul edilir.

Bu madde kapsamında yetkilendirme talepleri, yetkilendirme kararı alınması ve ihale

sözleşme işlemlerine ilişkin, Blokalı Banka Proje Hesabına ve yatırım ve hizmetlerin gerçekleştirilmesi ile diğer hükümlere ilişkin usul ve esaslar Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı, Hazine ve Maliye Bakanlığı ile Strateji ve Bütçe Başkanlığınca müştereken hazırlanacak yönetmelikle belirlenir.

Ek Madde 4- (Ek:10/6/2022-7410/13 md.)

Türkiye Çevre Ajansı tarafından, 9/8/1983 tarihli ve 2872 sayılı Çevre Kanunu kapsamında yer alan depozito düzenlemeleri çerçevesindeki yap-işlet-devret projeleri, bu Kanundaki usul ve esaslara göre gerçekleştirilebilir.

Depozito düzenlemeleri çerçevesinde Türkiye Çevre Ajansıncı yatırımı gerçekleştirilen kamu yatırımlarının özel sektör tarafından belirli şartlarla ve 10 yıldan uzun süreli olarak işletilmesi bu Kanundaki usul ve esaslara göre gerçekleştirilebilir.

Bu maddenin uygulanmasına yönelik diğer usul ve esaslar, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı ve Strateji ve Bütçe Başkanlığınca müştereken hazırlanacak yönetmelikle belirlenir.

Geçici Madde 1 – (Değişik: 24/11/1994 – 4047/3 md.)

Bu Kanun yürürlüğe girmesinden önce yap-işlet-devret modeline göre başlatılmış projeler ve işler, tabi oldukları usul ve esaslara göre sonuçlandırılır.

(Değişik: 21/1/2000 – 4501/7 md.) Ancak, birinci fıkrada belirtilen proje ve işler ile 4.12.1984 tarihli ve 3096 sayılı Türkiye Elektrik Kurumu Dışındaki Kuruluşların Elektrik Üretimi, İletimi, Dağıtımı ve Ticareti ile Görevlendirilmesi Hakkında Kanun ve 28.5.1988 tarihli ve 3465 sayılı Karayolları Genel Müdürlüğü Dışındaki Kuruluşların Erişme Kontrollü Karayolu (Otoyol) Yapımı, Bakımı ve İşletilmesi ile Görevlendirilmesi Hakkında Kanuna tabi proje ve işlere de bu Kanunun 5 inci madde hükmünün uygulanmasına, görevli veya sermaye şirketinin, Kanunun yayım tarihinden itibaren bir ay içinde başvurusu ve ilgili idarenin müracaatı üzerine Bakanlar Kurulunca karar verilebilir. Bu durumda idare ile görevli veya sermaye şirketi arasında yapılmış olan sözleşme, uluslararası finansman temini kriterleri ve idarenin yürürlükteki benzer uygulama sözleşmeleri de dikkate alınarak, özel hukuk hükümlerine göre, Bakanlar Kurulu kararının yayımından itibaren üç ay içinde yeniden düzenlenir. Bu süre, tarafların mutabakatı ile en çok üç ay daha uzatılabilir.

Geçici Madde 2- (Ek : 13/2/2011-6111/135 md.)

8 inci maddenin ikinci fıkrasında belirtilen esas ve usuller, Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı tarafından hazırlanarak bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir ay içinde Bakanlar Kuruluna sunulur.

Geçici Madde 3- (Ek : 31/3/2012-6288/4 md.)

Bu Kanunun 11/A maddesi hükümleri, uygulama sözleşmesi imzalanmış ancak finansman çalışmaları henüz sonuçlandırılmamış yap-işlet-devret modeli projeleri için de uygulanır.

Geçici Madde 4- (Ek:11/3/2021-7297/2 md.)

15/3/2020 tarihinden sonra ihalesi yapılmış ancak bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte henüz uygulama sözleşmesi imzalanmamış, yurt dışından finanse edilmesi planlanan yap-işlet-devret projeleri kapsamında, 11/A maddesi uyarınca Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığına bağlı özel bütçeli kamu idareleri tarafından imzalanacak borç üstlenim anlaşmalarına, ilgili idarenin borç üstlenim anlaşmasından kaynaklanan yükümlülüklerinin yerine getirilmesini sağlayacak şekilde, 4749 sayılı Kanunun 4 üncü maddesi ile 8/A maddesi hükümlerine tabi olmaksızın, Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı da taraf olabilir.

Yürürlük

Madde 15 – Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 16 – Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

**3996 SAYILI KANUNA EK VE DEĞİŞİKLİK GETİREN MEVZUATIN VEYA
ANAYASA MAHKEMESİ TARAFINDAN İPTAL EDİLEN HÜKÜMLERİN
YÜRÜRLÜĞE GİRİŞ TARİHİNİ GÖSTERİR LİSTE**

Değiştiren Kanunun/ İptal Eden Anayasa Mahkemesinin Kararının Numarası	3996 Sayılı Kanunun Değişen veya İptal Edilen Maddeleri	Yürürlüğe Giriş Tarihi
4047	2, 13, Geçici Madde 1	13/6/1994 tarihinden geçerli olarak 3/12/1994 tarihinde
4180	11	4/9/1996
4493	2, 5	22/12/1999
4501	Geçici Madde 1	22/1/2000
5335	11	27/4/2005
5762	1, 2, 3, 4, 6, 8	21/5/2008
6111	4, 8, 12, Ek Madde 1, Geçici Madde 2	25/2/2011
6288	8, 11/A, Geçici Madde 3	4/4/2012
6428	11/A	9/3/2013
6456	2, Ek Madde 2	18/4/2013
KHK/700	3,4,8,11,11/A,14	24/6/2018 tarihinde birlikte yapılan Türkiye Büyük Millet Meclisi ve Cumhurbaşkanlığı seçimleri sonucunda Cumhurbaşkanının andiçerek göreve başladığı tarihte (9/7/2018)
7146	2	3/8/2018
Anayasa Mahkemesinin 26/6/2019 tarihli ve E.:2018/70; K.:2019/54 sayılı kararı	Ek Madde 2	
7297	Geçici Madde 4	20/3/2021
7410	Ek Madde 3, Ek Madde 4	15/6/2022
Anayasa Mahkemesinin 16/2/2023 tarihli ve E: 2023/1, K: 2023/33 sayılı Kararı	Ek Madde 2	23/3/2023